

Asta Radžvilienė
3-ios ir 7-os klasės mokinių mama
Mokytoja, Jonišio Mato Slančiausko gimnazijoje

Norėčiau šių problemų sprendimų paieškoti kaip mama, mokytoja, klasės auklėtoja. Atsakinėsiu į klausimus visus kartu, nes atskius vieną, bus atsakymas ir į kitą.

Kad vaikas gerai elgtųsi, mokytųsi, turėtų siekių pirmiausia turi rūpintis šeima. Šeimoje vaikas turi gauti pilnavertę paramą ir palaikymą savo poreikiams ir tikslams įgyvendinti. Deja, dabar šeima dažnai būna kitokia – tėvai išvykę, vaikus prižiūri seneliai, močiutės, draugai ar giminaičiai. Jiems labai pritrūksta laiko, sveikatos, o kartais noro ir atskomybės sąžiningai įgyvendinti jiems užkrautas nelengvas pareigas. Vaikas lieka vienišas, neišklaustas ir nesuprastas, jam taip sudėtinga pranešti, kad ne tik maisto ir drabužių reikia. Lieka ieškoti paguodos draugų tarpe. Deja ne visi draugai yra tikri draugai. Gal tokiam žmogui gali padėti mokykla? Gali, tik ne tokia, - kitokia mokykla.

Kada vaikas gerai jausis mokykloje ir noriai į ją sugrįš? Sugrįš tada, kai ten jausis saugiai, kai žinos, kad jis ten reikalingas ir juo pasitikima, kai ten turės draugų ne tik tarp bendraamžių, bet ir tarp mokytojų, kai jį mokytojas pavadins vardu ir sutikęs (ne tik pamokoje) paklaus kaip sekasi?

O nusišypsos ir pakalbins **tas** mokytojas, kuris vaiką pažįsta. O pažinimui reikia laiko.

Čia ir matau problemos sprendimą, ar bent vieną iš sprendimo būdų – vaikas turi mokytis toje pačioje mokykloje kiek galima ilgiau – nuo I-os iki XII-os klasės ir kuo ilgiau bendrauti su tais pačiais mokytojais. Tada jį, jo šeimą, jo problemas ir laimėjimus žinos ir mokytojai ir klasės auklėtojas ir direktorius.

Kas keletą metų versdami vaikus keisti mokyklą mes tik giliname jo problemas, darome jį pažeidžiamesnį ir emociškai nestabilų. Juk net būtinas gyvenamosios vietos pakeitimas, mokytojo, klasės auklėtojo pasikeitimas sukelia daug problemų, reikalauja ilgo adaptacijos periodo (deja kartai labai nesėkmingo). O mes visus Lietuvos vaikus specialiai verčiame kas keturi metai keisti mokyklą, mokytojus, draugus. Iš ugdymo proceso darome verslą. 4 metus teikiame vaikui paslaugą ir išvarome lauk. Verčiame paauglius, sunkiausių jų brendimo laikotarpių kurtis sau naują pasaulį, pilną nesaugumo jausmo ir dar nepažįstamų, nepatikimų, nors ir labai geranoriškai nusiteikusių žmonių aplinkoje. Šios nesaugumo, nestabilumo problemos ypatingai išaugo ir pasidarė labai skaudžios dabar, kai mokyklos reforma eina į pabaigą. Kai vis daugiau mokinių pajunta šios reformos rezultatus. Gal ne veltui vaikai apkabina savo mokyklą ir sako „mes niekur iš čia neisime“. Visi jaučiame, kad tai negerai, kad vaikams be galo sunku keisti mokyklą, kiemą, kad ši problema progresuoja ir tyliai žiūrime, laukiame kas dar bus toliau.

Deja ardoma tai, kas buvo visai neblogai, kas per 50 metų išsiskynio ir buvo mūsų gyvenimo norma. Gal ta „sovietinė“ vidurinė mokykla ir nebuvo labai puiki, turėjo trūkumų, gal būtų užtekę ją tobulinti ne taip skaudžiai – padalinant į tris mokyklas. Vaikai verčiami lankyti toliau nuo namų esančias mokyklas, nes arti nėra reikiamos (atsiminkime mūsų saugų kelią į mokyklą ir „karą“ keliuose). Naikinamos mažos kaimo mokyklėlės, vaikai išrieda į tolimesnes dideles, mokyklas, kuriose jų nepažįsta ir nelaukia kaip savo mažoje mokyklėlėje (laukia tik atvežamo krepšelio). Per tuos ketverius metelius mokytojui iš didelės mokyklos, turinčiam 30 mokinių, nebelineka laiko aplankyti savo mokinio, pasidomėti ar turi jis savo stalą, ar namuose yra elektra... O ir mokytojas nekaltas, ar galima pažinti mokinį jei mokai 4, 5 - 9, 10 klasių, kur kiekvienoje po 30 tokių panašių mokinių... Per tuos kelerius metelius vardu ir pavardžių visų neįsimename... Kaip prekės ant konvejeriopastumiamos ir toliau... jau į kitą mokyklą. O ten vėl tas pats... Po to pabaiga... Ir nežinai, kuri mokykla tavo antrieji namai, kam jausti sentimentus... Pabaigėme mokyklą neįsąjaušdami jai jokių šiltų jausmų, jokių

sentimentų, taip nusiteiks ir vaikai ... ir vaikų vaikai... Kai mylime šeimą, ... mokyklą,...miestą mylim ir didžiuojamės savo tėvyne. Žmogus be šaknų, žmogus be tėvynės.

Kad vaikas jaustųsi saugus, kad mokytojas galėtų jam padėti, kad jam būtų suteikta galimybė mokinių pažinti ir jam padėti:

- Mokykla, kaip antrieji namai, turi būti ta pati nuo I-os iki XII-os klasės.
- Mokyklos neturi būti didelės.
- Klasėse neturi būti daug mokinių.

Jei netoli yra kelios mokyklos teikiančios tą patį išsilavinimą, tai nebus tik konkurencija. Pirmiausia matau tik plusus:

Mokytojai norėdami, kad jų mokykla būtų patrauklesnė dažniau šypsosis ir maloniau bendraus su mokiniais. Mokiniai tai labai jaučia.

Visada atsiranda mokinukas, kuris negali pritapti mokykloje – konfliktai su klasės draugais, mokytojais. Kartais mokyklos, klasės draugų pakeitimas būna tik į naudą. Kitoje mokykloje jam gali kuo puikiau pasisekti, jis gali būti puikiausiu mokiniu, draugu ir sėkmingai baigti mokyklą. Svarbiausia, kad būtų dar kita mokykla į kurią reikalui esant būtų galima išeiti. Deja vykstant reformai dažname rajono centre nebeliks dviejų mokyklų teikiančių vienodo lygmens išsilavinimą. Ir jei vaikui vienoje mokykloje nesiseka, o alternatyvios mokyklos nėra, išvykti mokytis už 20-30 kilometrų sąlygų nėra, lieka bėgti iš pamokų... Taip mes prarandame mokinių. Po keleto mokyklos nelankymo metų ar net mėnesių į mokyklą ir į šią sistemą grįžti gali būti per sunku. Šiuo metu turime pavyzdį (ir ne vieną), kai mokinys 8-oje klasėje pašalintas iš vienos mokyklos už nedrausmingumą, nesimokymą, puikiai pabaigė kitą mokyklą, aukštąją ir grįžo į savo pirmąją mokyklą mokytojauti.

Ne vienam tėveliui ramiau, kai žino, kad mažylį į mokyklą nulydės vyresnėlis.

Kai visi vaikai vienoje mokykloje tėveliai daug pagarbiau žiūri į vaikų antruosius namus. Jei juos gerbia tėvai, gerbs ir vaikai.

Vyresni vaikai mokykloje ne tik blogą pavyzdį rodo, bet dažnai sudrausmina ir paauglėja mažesnius.

Ne vienas vyresnėlis rūkydamas už kampo pasisaugos, kad mažiai nepamatytų, nes jie jau tikrai nepatylės.

Nesakau, kad leidę mokykloje vaikui mokytis nuo I-os iki XII-os klasės mes išspręsimė visas problemas, bet jei jų bus bent keliomis mažiau tai irgi jau gerai.

Dar kartą grįžtų prie savo siūlymų:

Nedidelės mokyklų bendruomenės visada tvirtesnės ir draugiškesnės.

Nedidelėse klasėse mokiniai pasiekia geresnių rezultatų

Kuo ilgiau išlaikykime vaiką vienoje mokykloje ir būkime už jį atsakingi kiek galima ilgiau.

Kuo daugiau vienos šeimos narių vienoje mokykloje, tuo lengviau pritraukti tėvus į mokyklos gyvenimą, tuo didesnio pasitikėjimo ir pagarbos iš jų sulauksime.

Meilė, pagarba ir patriotizmas prasideda nuo mokyklos, mūsų vaikams ir mums reikalingas stabilumas.

Kad mokiniai ir tėveliai gerbtų mokytojus, juos gerbti ir įvertinti turi valstybė.